

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

I

Nr.
Nr.

**DĖL MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 68 STRAIPSNIO KOMENTARO (APIBENDRINTO
PAAIŠKINIMO)**

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 12 straipsniu, siekdama suvienodinti MAĮ taikymo praktiką, parengė MAĮ 68 straipsnio 4 dalies ir 4 dalies 4 punkto apibendrintų paaiškinimų (komentarų) papildymą (pridedama).

Komentaras papildytas siekiant atsakyti į kylančius klausimus dėl mokesčių administratoriaus teisės tikrinti už ilgesnį nei einamųjų ir trejų praėjusių kalendorinių metų senaties terminą, bet ne ilgesnį nei einamųjų ir penkerių praėjusių kalendorinių metų senaties terminą, kai mokesčių administratorius apskaičiuoja ar perskaičiuoja mokestį tikrindamas Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 7 dalies ir 46¹ straipsnyje numatytų lengvatų taikymo pagrįstumą.

Atsižvelgdami į tai, kad komentarų tikslas yra suvienodinti MAĮ taikymo praktiką bei padėti mokesčių mokėtojams geriau suprasti ir tinkamai įgyvendinti savo teises ir pareigas, prašome vadovautis šiuo komentaru.

PRIDEDAMA. 2 lapai.

Viršininkė

Edita Janušienė

Savarankiškai aktualią informaciją VMI administruojamų mokesčių klausimais, seminarų medžiagą, paaiškinimus ir komentarus galima rasti adresu www.vmi.lt.

Informaciją apie asmens duomenų tvarkymą galima rasti adresu www.vmi.lt skiltyje [Asmens duomenų sauga](#).

Biudžetinė įstaiga,
Vasario 16-osios g. 14,
LT-01107 Vilnius

Tel. +370 5 266 8200,
El. p. vmi@vmi.lt,
www.vmi.lt
E. pristatymo dėžutės
adresas 188659752

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre,
Kodas 188659752

Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 4 dalies ir 4 dalies 4 punkto apibendrinti paaiškinimai (komentarai)

68 STRAIPSNIS. Mokesčio apskaičiavimo ir perskaičiavimo senatis

4. Apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas, bet ne daugiau, kaip už einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus, skaičiuojamus šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, galima šiais atvejais:

Komentaras

Už ilgesnį nei komentuojamo straipsnio 1 dalyje nurodytą mokesčio apskaičiavimo ar perskaičiavimo senaties terminą (einamieji ir 3 praėję kalendoriniai metai) šios dalies 2 bei 3 punkte nurodytais atvejais, taip pat 4 punkte nurodytu atveju, kai tikrinamas Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 7 dalies ir 46¹ straipsnio taikymo pagrįstumas, mokestį apskaičiuoti ar perskaičiuoti turi teisę tik mokesčių administratorius. Kitais komentuojamo straipsnio 4 dalies 1, 4 punkte nurodytu atveju, kai mokestis apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalį, 5–7 punktuose nurodytais atvejais mokestį apskaičiuoti ar perskaičiuoti gali tiek mokesčių mokėtojas, tiek mokesčių administratorius.

4) kai mokestis apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos *pelno mokesčio įstatymo* 40 straipsnio 2 dalį, taip pat tikrinant *Pelno mokesčio įstatymo* 5 straipsnio 7 dalies ir 46¹ straipsnio taikymo pagrįstumą. Šiuo atveju apskaičiuoti ar perskaičiuoti mokestį už ilgesnį negu šio straipsnio 1 dalyje numatytas terminas galima tik tiek, kiek tai susiję su šiame punkte nurodytą aplinkybę.

Komentaras

1. Ilgesnis nei einamųjų ir trejų praėjusių kalendorinių metų senaties terminas, bet ne ilgesnis nei einamųjų ir penkerių praėjusių kalendorinių metų senaties terminas nustatytas, kai apskaičiuojamas ar perskaičiuojamas mokestis taikant Lietuvos Respublikos *pelno mokesčio įstatymo* 40 straipsnio 2 dalį, o taip pat mokesčių administratoriui tikrinant mokesčio apskaičiavimo teisingumą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos *pelno mokesčio įstatymo* 40 straipsnio 2 dalimi, t. y. tikrinant kontroliuojamųjų sandorių kainodarą, kadangi vertinant asocijuotųjų asmenų tarpusavio sandorius, yra būtina nagrinėti (tikrinti) ne tik tų metų, kuriais vyko atitinkamas sandoris, bet ir keleto ankstesnių metų duomenis, kurie leidžia atskleisti vykdyto verslo ypatumus, identifikuoti verslo vertės kūrimo grandinę, paaiškinti tam tikros veiklos cikliškumą ir pan.

2. Ilgesnis nei einamųjų ir trejų praėjusių kalendorinių metų senaties terminas, bet ne ilgesnis nei einamųjų ir penkerių praėjusių kalendorinių metų senaties terminas taikomas, kai mokesčių administratorius apskaičiuoja ar perskaičiuoja mokestį tikrindamas Lietuvos Respublikos *pelno mokesčio įstatymo* 5 straipsnio 7 dalies ir 46¹ straipsnyje numatytą lengvatų taikymo pagrįstumą.

3. Einamųjų ir penkerių praėjusių kalendorinių metų senaties terminas taikomas tik tiek, kiek tai yra susiję su kontroliuojamųjų sandorių kainų atitiktimi ištiestosios rankos principui ir minėtų lengvatų taikymo atvejais.

1 pavyzdys

2024-03-03 mokesčių administratorius baigė UAB X mokestinį tyrimą, kurio metu, be kita ko, tikrino ir 2019 metais su Lietuvoje įsteigtomis grupės įmonėmis, vykdytų sandorių kainodaros atitikimą ištiestosios rankos principui. Mokestinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad 2019 metais tarp UAB X ir grupės įmonių vykdyti sandoriai neatitiko ištiestosios rankos principo, t. y. nebuvo vykdomi rinkos sąlygomis, ir UAB X buvo pateiktos išvados dėl papildomai mokėtino pelno mokesčio.

Atsižvelgiant į tai, kad UAB X sutiko dėl sandorių kainodaros neatitikimo rinkos kainoms, vadovaujantis šio Įstatymo 68 straipsnio 4 d. 4 p. nuostatomis, UAB X 2024-03-20 pateikė patikslintą deklaraciją už 2019 m.

2 pavyzdys

UAB X 2019 metais vykdė investicinį projektą. Laiku iš tiekėjų negavusi būtinų dokumentų, patvirtinančių viso įsigyto ilgalaikio turto atitikimą investicinio projekto lengvatos sąlygoms 2019 metais tik iš dalies pasinaudojo investicinio projekto lengvata, t. y. taikė lengvatą tik įsigytiems ilgalaikio turto vienetams, kuriems turėjo visus reikiamus dokumentus. Atitinkamai, UAB X apmokestinamasis pelnas ir pelno mokestis buvo sumažintas tik iš dalies. 2024 metais UAB X gavo visus reikiamus dokumentus investicinio projekto lengvatai taikyti.

Vadovaujantis Įstatymo 68 straipsnio 4 d. 4 p. nuostatomis, deklaracijas bendrovė gali tikslinti tik už einamuosius ir trejus praėjusius metus. Tad ankstesnių mokestinių laikotarpių pelno mokesčio UAB X perskaičiuoti negali. Ankstesnių laikotarpių pelno mokestis gali būti perskaičiuotas tik mokesčių administratoriaus mokestinio patikrinimo metu siekiant patikrinti lengvatų taikymo pagrįstumą.

(Patikslinta pagal VMI prie FM 2025-02-05 raštą Nr. (32.44-31-3)-R-504).

